

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 27.5.2010
COM(2010)256 окончателен

2010/0137 (COD)

Предложение за

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 за определяне на третите страни,
чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните
граници на държавите-членки, както и тези, чиито граждани се освободени от
това изискване**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. Контекст на предложението

Като предлага настоящото изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001¹, последно изменен с Регламент (ЕО) № 1244/2009², Комисията има за цел адаптирането на приложенията към регламента, като взема предвид постигнатият напредък в диалога за либерализиране на визовия режим с Албания и Босна и Херцеговина през последните седем месеца, както и прехвърлянето на тези две държави от приложение I (списъка на третите държави, чиито граждани трябва да притежават визи при преминаване на външните граници на държавите-членки) в приложение II (списъка на тези трети държави, чиито граждани се освободени от това изискване) към Регламента; това прехвърляне е в съответствие с политическия ангажимент, поет от Европейския съюз, за либерализиране на изискването за краткосрочна виза за всички граждани на държавите от Западните Балкани като част от Солунската програма.

Общ контекст и основания за предложението

В съответствие с член 62, параграф 2, буква б), i) от Договора за създаване на Европейската общност Съветът прие Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите-членки (т.нар. „отрицателен списък“), както и тези, чиито граждани се освободени от това изискване (т.нар. „положителен списък“). В член 61 от Договора за ЕО тези списъци са цитирани сред съпътстващите мерки, които са пряко свързани със свободното движение на хора в пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Определянето на тези трети страни, чиито граждани подлежат на изискването за виза, и на третите страни, чиито граждани са освободени от него, се ръководи от задълбочена оценка във всеки отделен случай на множество критерии, които се отнасят, наред с други неща, до нелегалната имиграция, обществения ред и сигурност и до външните отношения на Европейския съюз с трети държави, като също така се отчитат и принципите за регионална съгласуваност и реципрочност. С оглед на критериите за обществен ред и нелегална имиграция следва да се обърне специално внимание и на сигурността на документите за пътуване, издадени от съответните трети държави.

Тъй като критериите, посочени в Регламент (ЕО) № 539/2001, могат да претърпят развитие с течение на времето по отношение на съответните трети държави, съставът на отрицателния и положителния списък следва да се преразглежда, когато е уместно.

Регламент (ЕО) № 539/2001 бе последно изменен с оглед на резултата от диалога за либерализиране на визовия режим посредством прехвърляне на бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия в положителния списък.

Настоящият преглед на регламента има за цел да гарантира, че съставът на списъците с граждани на трети държави отговаря на критериите, посочени в съображение 5 от регламента в светлината на постигнатия напредък от страна на Албания и Босна и Херцеговина в рамките на техния диалог за либерализиране на визовия режим.

¹ ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1.

² ОВ L 336, 18.12.2009 г., стр. 1.

2. Елементи на предложението

След срещата на върха през юни 2003 г. в Солун Европейският съюз на няколко пъти потвърди политическия си ангажимент за либерализиране на визовия режим за държавите от Западните Балкани, като подчерта, че тази цел е свързана с постигнатия от въпросните държави напредък в осъществяването на основни реформи в области като укрепването на правовата държава, борбата с организираната престъпност, корупцията и незаконната миграция, както и със засилването на административния им капацитет в областта на граничния контрол и сигурността на документите. Като първа конкретна стъпка към установяването на безвизов режим на пътуване, през 2007 г. Европейският съюз сключи споразумения за визови облекчения с Албания, Босна и Херцеговина, бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия³ (успоредно със сключването на споразумения за обратно приемане) и започна конструктивен диалог за либерализиране на визовия режим на основата на подробни пътни карти, определящи ясни критерии, на които петте страни в региона следва да отговарят, за да се пристъпи към постепенно либерализиране на визовия режим.

Този ориентиран към постигане на конкретни резултати диалог за безвизов режим официално започна с Албания през март 2008 г., а с Босна и Херцеговина—през май 2008 г.; той се основаваше на пътни карти, създадени „по мярка“ от Комисията след съгласуване с държавите-членки и консултации със съответната държава. Поспециално пътните карти бяха разделени според четири групи въпроси: сигурност на документите, незаконна имиграция, обществен ред и сигурност, както и външни отношения във връзка с движението на хора.

В предложението си от 15 юли 2009 г.⁴ Комисията представи подробно методологията, която бе използвана при процеса за либерализиране на визовия режим в държавите от Западните Балкани, и предложи прехвърлянето от отрицателния към положителния списък на бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия. Въз основа на предложението на Комисията и след консултация с Европейския парламент, на 30 ноември 2009 г. Съветът реши да премахне задължението за притежаване на виза за гражданите на бившата югославска република Македония, Черна гора и Сърбия, считано от 19 декември 2009 г.

По отношение на Албания и Босна и Херцеговина беше отчетено, че въпреки постигнатия значителен напредък, редица критерии все още не са изпълнени. В съвместна декларация, приета през ноември 2009 г., Европейският парламент и Съветът подчертаха своята политическа подкрепа за бърза отмяна на визовия режим за гражданите на тези две държави и приканиха властите на Албания и Босна и Херцеговина да засилят усилията за изпълнение на всички критерии, определени в пътните карти на Комисията.

В допълнение, Европейският парламент и Съветът приканиха Комисията да представи законодателно предложение за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 веднага щом

³ Вж. преамбюла на тези споразумения: с Албания (ОВ L 334, 19.12.2007 г., стр. 85), Босна и Херцеговина (ОВ L 334, 19.12.2007 г., стр. 97), бившата югославска република Македония (ОВ L 334, 19.12.2007 г., стр. 125), Черна гора (ОВ L 334, 19.12.2007 г., стр. 169) и Сърбия (ОВ L 334, 19.12.2007 г., стр. 109).

⁴ COM(2009)366 окончателен

прецени, че всяка една от тези държави отговаря на критериите от пътните карти, като поеха ангажмента да разгледат спешно предложението на Комисията.

В този контекст след ноември 2009 г. Комисията продължава да гарантира строг мониторинг на процеса за либерализиране на визовия режим за Албания и Босна и Херцеговина. Въз основа на подробни доклади за готовността, подадени от тези две държави, и на резултатите от шест експертни мисии, проведени между декември 2009 г. и февруари 2010 г. (в които експертите на държавите-членки участваха активно), през април 2020 г., преди предаването на въпросните държави, Комисията представи на Европейския парламент и на Съвета своята оценка на постигнатия напредък от тези две държави при прилагането на оставащите неизпълнени критерии от пътните карти за либерализиране на визовия режим.

При представянето на тези оценки Комисията обяви намерението си относно всички държави от Западните Балкани, след премахването на изискването за виза да предприеме подходящ мониторинг на ефективното и устойчиво прилагане на мерките, предприети от тези държави в рамките на процеса на либерализиране на визовия режим.

Докладите за оценка за Албания и Босна и Херцеговина бяха представени на съответните власти на Албания и Босна и Херцеговина на 6 май 2010 г.

По-специално в докладите за оценка се стига до заключението, че Албания и Босна и Херцеговина са постигнали значителен напредък и само много малък брой критерии все още не са изпълнени.

Настоящото предложение отразява резултата от споменатия по-горе процес: като взема предвид също така, че споразуменията за визови облекчения и споразуменията за обратно приемане с тези две държави се прилагат по задоволителен начин, Комисията предлага прехвърлянето на Албания и Босна и Херцеговина, които са много близо до целта за изпълнение на всички критерии, от отрицателния към положителния списък, като се счита, че до деня на приемане на предложението от Европейския парламент и от Съвета, тези държави следва да изпълнят всички критерии.

Като се има предвид, че въвеждането на биометрични паспорти от държавите от Западните Балкани представлява елемент от изключително важно значение за успешното приключване на диалога за либерализиране на визовия режим, както и в Регламент (ЕО) № 1244/2009, поради причини, свързани със сигурността и предотвратяването на незаконната миграция, сегашното предложение ограничава премахването на визите за граждани на Албания и Босна и Херцеговина само до тези лица, които притежават новите биометрични паспорти, издавани от тези държави.

3. Следващи стъпки

Успоредно с разглеждането на предложението в Европейския парламент и Съвета, Комисията ще продължи да оценява изпълнението на неизпълнените критерии за Албания и Босна и Херцеговина и своевременно ще представи оценката си на Европейския парламент и Съвета.

За Албания оставащите неизпълнени критерии се отнасят до:

- разработването на стратегия и политика за подкрепа на реинтеграцията на завърналите се албанци;
- укрепването на капацитета в областта на правоприлагането и ефективното прилагане на правната рамка за борба с организираната престъпност и корупцията, включително чрез предоставянето на необходимите човешки и финансови ресурси;
- ефективното прилагане на правната рамка в областта на конфискуването на имущество, свързано с организираната престъпност.

За Босна и Херцеговина оставащите неизпълнени критерии се отнасят до:

- укрепването на капацитета в областта на правоприлагането и ефективното прилагане на правната рамка за борба с организираната престъпност и корупцията, включително чрез предоставянето на необходимите човешки и финансови ресурси;
- постепенното прилагане на плана за действие от март 2010 г. относно създаването на електронен обмен на данни между полицията и прокуратурата;
- хармонизирането на наказателните кодекси на единиците и на дистрикт Бръчко с наказателния кодекс на ниво държава.

Както е посочено в Регламент (ЕО) № 1244/2009, няма причина премахването на визите за Албания и Босна и Херцеговина да се обуславя от сключването на споразумения за премахване на визите с ЕС, като се има предвид европейското призвание на тези две държави и фактът, че те вече са освободили всички граждани на ЕС от изискването за виза.

4. Основни организации/експерти, с които са проведени консултации

Проведени са консултации с държавите-членки.

5. Оценка на въздействието

Не е необходима.

6. Правно основание

Съгласно ДФЕС това предложение представлява развитие на общата визова политика в съответствие с член 77, параграф 2, буква а) от ДФЕС.

7. Принципи на пропорционалност и субсидиарност

Регламент (ЕО) № 539/2001 определя третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите-членки (отрицателен списък), както и тези, чиито граждани се освободени от това изискване (положителен списък).

Решението за изменение на тези списъци, за прехвърляне на държави от отрицателния към положителния списък или в обратна посока, попада в изключителната компетентност на Европейския съюз в съответствие с член 77, параграф 2, буква а) от ДФЕС.

8. Избор на инструменти

Регламент (ЕО) № 539/2001 следва да бъде изменен с регламент.

9. Отражение върху бюджета

Предложеното изменение няма отражение върху бюджета на Европейския съюз.

Предложение за

**РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 за определяне на третите страни,
чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните
граници на държавите-членки, както и тези, чиито граждани се освободени от
това изискване**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Съставът на списъците с граждани на трети държави в приложения I и II към Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета⁵ е, и следва да остане, в съответствие с критериите, посочени в съображение 5 от регламента. Трети държави, чието положение по отношение на тези критерии се е променило, следва да бъдат прехвърлени от едното приложение в другото.
- (2) В съответствие с политическия ангажимент, поет от Европейския съюз, за либерализиране на изискването за краткосрочна виза за всички граждани на държавите от Западните Балкани като част от Солунската програма, и като взема предвид постигнатият напредък в диалога за либерализиране на визовия режим с Албания и Босна и Херцеговина след декември 2009 г., Комисията счита, че тези две държави са изпълнили по-голямата част от критериите в своите пътни карти.
- (3) Поради това Албания и Босна и Херцеговина [като изпълнят всички критерии до датата на приемане на настоящия регламент] следва да бъдат прехвърлени в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001. Премахването на визите следва да се прилага само за притежателите на биометрични паспорти, издадени от всяка от тези две държави.
- (4) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено между Съвета на Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия, за асоциирането на последните две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от

⁵ ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1.

Шенген⁶, което попада в областта, посочена в член 1, буква Б от Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия за прилагането на посоченото споразумение⁷.

- (5) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария, за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген⁸, което попада в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета⁹.
- (6) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола, подписан между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн за присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията от правото от Шенген, което попада в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета, във връзка с член 3 от Решение 2008/261/ЕО на Съвета¹⁰.
- (7) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген, в които Обединеното кралство не участва в съответствие с Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия да участват в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген¹¹ следователно Обединеното кралство не участва в приемането му, не е обвързано от него и не го прилага.
- (8) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген, в което Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген¹²; следователно Ирландия не участва в приемането му, не е обвързана от него и не го прилага.
- (9) Настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген в съответствие с протокола за интегриране на достиженията на правото от Шенген в рамките на Европейския съюз съгласно посоченото в приложение А към Решение 1999/435/ЕО на Съвета от 20 май 1999 г. относно определението на достиженията на правото от Шенген с цел установяване, в съответствие с разпоредби от Договора за създаване на Европейската общност и Договора за

⁶ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

⁷ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31.

⁸ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

⁹ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1.

¹⁰ ОВ L 83, 26.3.2008 г., стр. 3.

¹¹ ОВ L 131, 1.6.2000 г., стр. 43.

¹² ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20.

Европейския съюз, на правното основание на всяка от разпоредбите или решенията, които съставляват достиженията на правото от Шенген¹³.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

С настоящото Регламент (ЕО) № 539/2001 се изменя, както следва:

1. Приложение I се изменя, както следва:
 - а) в част 1 се заличават препратките към Албания и Босна и Херцеговина;
2. В приложение II, част 1 се включва следното:

„Албания (*)

Босна и Херцеговина (*)

(*) Освобождаването от изискване за виза се прилага само за притежателите на биометрични паспорти.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на ... година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

¹³ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 1.